

Bevarandeplan för Natura 2000-området Rövarekulan SE0430097

Rövarekulan och skal av tjockskalig målarmussla. Foto: Alex Regné

Grunduppgifter om Rövarekulan

Län: Skåne
Kommun: Höör
Läge: 15 km öster om Eslöv
Markägare: Staten och enskild
Areal: 48,1 hektar
Skyddsform: Rövarekulan (Naturreservat), 1975-12
Bakgrund: pSCI beslutat av Regeringen 1997-01.
SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12.
SAC fastställt av Regeringen 2011-03.
Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länstyrelsen Skåne 2024-03-21
respektive 2024-03-28.

Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen. Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Art- och habitat- samt fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio de Janeiro 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom Natura 2000-området kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området.

Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området. I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanerna redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Vad är en Natura 2000-art eller en typisk art?

Bevarandeplanen redovisar flera kategorier av arter. *Natura 2000-arter* är utpekade skyddade arter som listas i art- och habitatdirektivets bilaga 2 eller i fågeldirektivets bilaga 1. Bevarandeplanen ska ha med bevarandemål för dessa arter och tillstånd krävs för åtgärder som kan riskera att påverka arten. *Typiska arter* är indikatorer för en naturtyps

bevarandestatus. *Karaktäristiska arter* ska stödja tolkningen av en viss naturtyp. Vissa arter kan vara både typiska och karaktäristiska. Prioriterade arter (och naturtyper) är de arter/naturtyper som är utvalda som mest hotade enligt art- och habitatdirektivet och vars utbredning huvudsakligen ligger inom EU:s territorium, de är markerade med en asterisk. Dessa prioriteringar ska skiljas från de prioriteringar av arter (och naturtyper) som görs i bevarandeplanen när åtgärder prioriteras för att arten (eller naturtypen) ska få gynnsam bevarandestatus.

En nationell rödlista är en sammanställning av arters status (utdöenderisk) inom ett lands gränser. Den publiceras vart femte år av ArtDatabanken och finns för närvarande förtecknad i boken Rödlistade arter i Sverige 2020. De olika rödlistekategorierna är Akut hotad (CR, Critically endangered), Starkt hotad (EN, Endangered), Sårbar (VU, Vulnerable), Nära hotad (NT, Near Threatened) och Livskraftig (LC, Least Concerned). *Fridlysta arter* är förtecknade i Artskyddsförordningen. Att en art är fridlyst innebär att det är förbjudet att plocka, fånga, döda, eller på annat sätt samla in eller skada vissa växter och djur. *ÅGP-arter* är de hotade arter som har fått ett särskilt åtgärdsprogram för att rädda dem och deras livsmiljöer.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha gynnsam bevarandestatus. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan gynnsam bevarandestatus innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär gynnsam bevarandestatus att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig. I bevarandeplanen anses fullgod bevarandestatus vara densamma som gynnsam.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som bedöms kunna påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas. Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. Denna bevarandeplan gäller för ett av de områden som berörs av den nationella planen för omprövning av vattenkraft enligt Regeringens beslut (se 11 kap 28§ Miljöbalken). Länsstyrelsen har på uppdrag av Regeringen genomfört en översyn av bevarandeplanen. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna

synpunkter. Vid tillståndsprovning är det viktigt att utnyttja den nya kunskapen som finns i reviderade bevarandeplaner även innan arealer och arter har beslutats av regeringen.

Mer information om Natura 2000

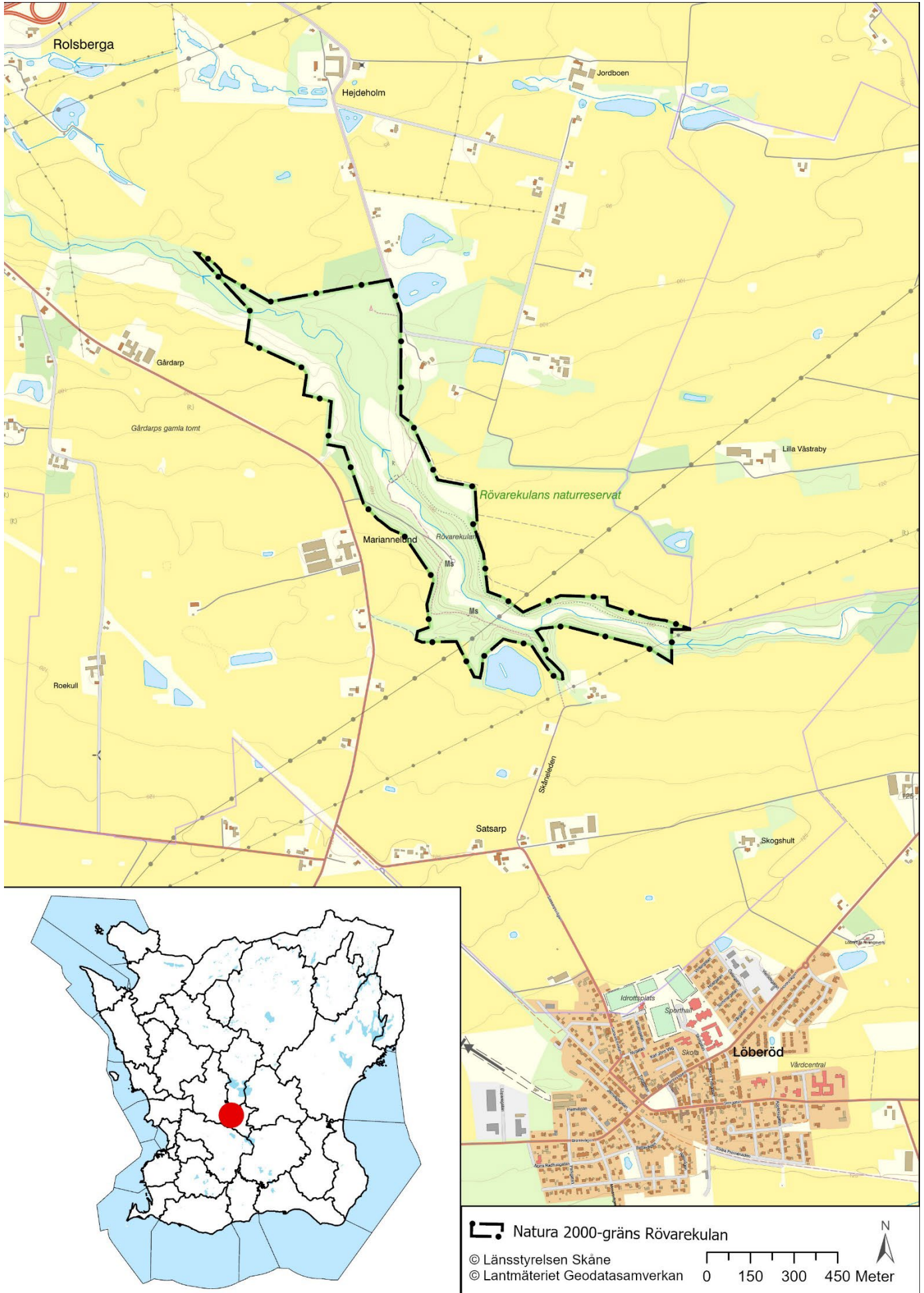
Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller
telefon 010-224 10 00 (vxl)

Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se

Innehållsförteckning

BEVARANDEPLAN FÖR NATURA 2000-OMRÅDET RÖVAREKULAN SE0430097	1
VAD BETYDER NATURA 2000?	2
VAD ÄR EN BEVARANDEPLAN?	2
VAD ÄR EN NATURA 2000-ART ELLER EN TYPISK ART?	2
VAD ÄR BEVARANDESTATUS?	3
VIKTIGT ATT TÄNKA PÅ.....	3
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	5
ÖVERSIKTSKARTA	6
OMRÅDESBESKRIVNING.....	7
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000	9
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden	9
Bevarandemål.....	10
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	14
Naturtyper	14
Utvecklingsmark.....	20
Natura 2000 – arter.....	20
Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?	22
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	26
Skydd och reglering.....	27
Prioriterade bevarandeåtgärder	28
Restaureringsåtgärder	28
Löpande skötsel	29
Uppföljning	29
REFERENSER.....	30
BILAGOR	31
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	32
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan.....	33
Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.....	34
Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-området.....	35
Bilaga 5, Bevarandemål med fördjupade beskrivningar	38
BEVARANDEPLAN FÖR RÖVAREKULAN.....	46

Översiktskarta

Områdesbeskrivning

Rövarekulan ligger i Brååns dalgång mitt i jordbrukslandskapet norr om Vombsänkan. Inom Natura 2000-området har Bråån, som ingår i vattenförekomsten *Bråån: Damm i Rolsberga-Källa* (MS_CD: WA88362826)¹, skurit ner genom jordlagren och därigenom bildat en 25 cirka meter djup ravin där berget går i dagen på flera ställen. Berggrunden utgörs av silurisk lerskiffer med ett tunt moräntäcke i de brantaste delarna medan moränen helt dominerar med ett tjockare jordlager i nordväst. Jordmånen varierar från brun- till podsoljordar med lokala bindningar av kärrtorv, och på dalbotten finns glaciala sediment av varierande kornstorlek.

Större delen av området är beklätt med ädellövskog med ett rikt fåltskikt, klibbal- eller blandlövskogar längs vattendrag och smalare zoner med lind-lönnskogar i ravinbranterna. Den skogliga kontinuiteten är lång, vilket bl.a. generalstabskartan visar, och inom delar av området finns en hög andel död ved vilket har skapat gynnsamma förutsättningar för många rödlistade djur och svampar. I den flacka dalgången finns ett till största delen öppet beteslandskap med rikkärr, högört- och fuktängar.

Bråån, som rinner genom Natura 2000-området, är ett större biflöde till Kävlingeån och har en sammanlagd längd på 52 km enligt Vatteninformationssystem Sverige (VISS). Bråån rinner från Elestorp strax norr om Öneköp till Örtofta sydväst om Eslöv där den ansluter till Kävlingeån (vattenförekomsten *Kävlingeån: Havet-Bråån*, MS_CD: WA93784411). Bråån är i stora delar rätad och rensad där den rinner genom jordbrukslandskapet, men inom området Rövarekulan har ån fått behålla sitt meandrande lopp. Vattenkvaliteten i Bråån är måttlig och här återfinns arter som öring, elritsa, grönling, ål (CR), flodhättesnäcka, Natura 2000-arten tjockskalig målarmussla (EN) samt de vattenanknutna fågelarterna forsärla, strömstare och kungsfiskare (VU).

Flera häckande fågelarter har observerats i området däribland grönsångare, gransångare, svarthätta, större hackspett och forsärla. Över 400 olika kärlväxter har noterats i området, däribland den mycket sällsynta arten tistelsnyltrot (EN) som endast förekommer på ett tjugotal lokaler i landet (varav tre i Skåne) och den sällsynta arten vitskråp som förekommer i riklig mängd i Rövarekulan. Inom Rövarekulan finns också flera rödlistade svampar knutna till ädellövskogar med grova träd eller död ved, t.ex. hartsticka (EN), skillerticka (VU) och sydlig sotticka (NT). Sydlig blekspik (EN) är också noterad.

Det sägenomspunna namnet till trots har Rövarekulan troligtvis fått sitt namn från den dansbana som låg på platsen från början av 1900-talet och fram tills 1970-talet. Men namnet för dansbanan kommer antagligen från sägnerna om de rövare som sägs ha härjat i dalgången. De ska ha legat i bakhåll för resande som kom farande längs landsvägen och korsade Bråån nere i dalen. Sägner säger att det fanns en rövarkula med järndörr djupt inne

¹ Vattenförekomsten kommer att ändras under förvaltningscykel 4 2022-2027. Den preliminära vattenförekomsten har MS_CD WA24903113.

i ravinen. Längs Brååns stränder har spelemän och dansorkestrar spelat upp till dans under lång tid. Dansbanan fanns kvar ända fram till 1975, då den lades ner.

I Rövarekulan finns flera kulturhistoriska lämningar. Runstenen vid parkeringen hittades när man rev dansbanan. Den är dock inte gjord av vikingar utan är en rest från 1800-talets romantiska intresse för forntiden. På en av åsryggarna finns minnesstenar från kronprins Oscars (blivande Oscar I) besök 1836. Stenbron över ån restes av Otto Ramel på Löberöds slott 1870.

Rövarekulan har genom sin vackra natur, dramatiska topografi, intressanta geologi, rika biologiska mångfald och lättillgänglighet höga rekreativa värden. Området är välbesökt och Skåneleden passerar genom området.

I övrigt gällande områdesbeskrivning hänvisas till skötselplanen för naturreservatet Rövarekulan.

En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper med bevarandestatus (se tabell 1 och bilaga 1), år 2023.

Tabell 1. Rövarekulans naturtyper med arealer och Natura 2000-arter inom området. Natura 2000-koder inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus (gynnsam bevarandestatus) där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid. * (asterisk) betyder prioriterad naturtyp enligt Natura 2000. ♦ (romb) betyder ny naturtyp som inte är beslutad av Regeringen.

Naturtyp	Fullgod bevarandestatus (ha)	Icke fullgod bevarandestatus (ha)	Total areal (ha)
Mindre vattendrag (3260)	0	1,6	1,6
Fuktängar (6410)	0	1,8	1,8
Högörtängar (6430)	0	0,7	0,7
Rikkärr (7230)	0	0,4	0,4
♦ *Lövsumpskog (9080)	0,7	0,4	1,1
Näringsfattig bokskog (9110)	0	0,4	0,4
Näringsrik bokskog (9130)	17,3	4,3	21,6
*Ädellövskogsbranter (9180)	2,3	0	2,3
*Svåmlövskog (91E0)	0,5	6,1	6,6

Utvecklingsmark	Areal (ha)
Ädellövskog (907) som utvecklas mot näringsrik bokskog (9130)	1,4
Vatten (3000) som utvecklas mot mindre vattendrag (3260)	0,1

Total areal naturtyper (ha)	36,5
Total areal utvecklingsmark (ha)	1,5
Total områdesareal (ha)	48,1

Natura 2000-arter	Bevarandestatus
Tjockskalig målarmussla - <i>Unio crassus</i> (1032)	Icke fullgod

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv.

För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de fåglar, naturtyper, Natura 2000-arter och typiska arter som utgjort grund för utpekandet av området. Genom att ha gynnsamt tillstånd bidrar Natura 2000-området till att skapa eller upprätthålla en gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå. Rövarekulan bidrar till att uppfylla miljömålen Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

De prioriterade bevarandevärdena är den naturskogsliknande bokskogen med sin långa kontinuitet, gamla och grova träd, höga andel död ved samt senvuxna träd i sluttningarna. Dessa värden finns främst i naturtyperna näringsfattig bokskog (9110) och ädellövskogsbranter (9180). Till områdets prioriterade bevarandevärden hör vattendraget Bråån som utgörs av naturtypen mindre vattendrag (3260) samt den av vattendraget beroende Natura 2000-arten tjockskalig målarmussla (1032) som ska finnas i livskraftig population för att uppnå fullgod bevarandestatus.

Motivering:

Rövarekulan är intressant både ur ett biologiskt och geologiskt perspektiv. Skogen har lång kontinuitet och rikligt med död ved vilket har gett upphov till en flora, fauna och funga med många rödlistade arter. Kring Bråån finns berggrundsskärningar som är upp till 16 meter höga (den största blottningen i Skånes colonusskiffer) och i ån lever Natura 2000-arten tjockskalig målarmussla. I Rövarekulan finns även flera andra ovanliga arter som vitskråp och tistelsnyltrot som endast finns på tre skånska lokaler. Området är mycket välbesökt under framför allt våren.

Bevarandemål

Areal – Naturtyper

Arealen mindre vattendrag (3260) ska vara minst 1,6 hektar och ska utökas till minst 1,7 hektar i takt med att utvecklingsmarken mot naturtypen uppnår tillräckligt höga värden för att naturtypsklassas. Arealen fuktängar (6410) ska vara minst 1,8 hektar. Arealen högörtängar (6430) ska vara minst 0,7 hektar. Arealen rikkärr (7230) ska vara minst 0,4 hektar. Arealen lövsumpskog (9080) ska vara minst 1,1 hektar. Arealen näringsfattig bokskog (9110) ska vara minst 0,4 hektar. Arealen näringsrik bokskog (9130) ska vara minst 21,6 hektar och ska utökas till minst 23 hektar i takt med att utvecklingsmarken mot naturtypen uppnår tillräckligt höga värden för att naturtypsklassas. Arealen ädellövskogsbranter (9180) ska vara minst 2,3 hektar. Arealen svämlövskog (91E0) ska vara minst 6,6 hektar.

Ekologiska strukturer och funktioner

Allmänt för samtliga naturtyper

- Hotade arter har möjlighet att sprida sig till nya lokaler inom sina naturliga utbredningsområden så att livskraftiga populationer säkras.

- Artrikedomen och arttätheten i naturtyperna ska bevaras och utvecklas.
- Hotade eller sällsynta arter som är knutna till naturtyperna ska ges sådana förutsättningar att de kan föryngra sig i långsiktigt livskraftiga populationer.
- Hydrologi och vattenhushållande förmåga ska bibehållas och förbättras.

Strukturer, funktioner och processer - Naturtyper

Mindre vattendrag (3260)

- Vattenkvaliteten ska vara gynnsam för typiska och utpekade arter.
- Naturtypen ska präglas av naturliga eller naturlika vattenståndsfluktuationer och flöden, vilket innebär att svämplan ska översvämmas regelbundet, och att processer med naturlig erosion och sedimentation i vattendraget och dess svämplan upprätthålls.
- Det ska finnas god tillgång på lämpliga livsmiljöer för typiska och utpekade arter inom naturtypen.
- Det ska finnas kontakt mellan vattendraget och dess omgivning samt funktionella kantzoner utmed vattendraget, med träd-, busk- och örtvegetation som erbjuder beskuggning, nedfallande organiskt material samt stabiliserande och filtrerande funktioner.
- Det ska inte finnas några konstruerade vandringshinder som medför negativ påverkan på naturtypen, dess typiska eller utpekade arter, varken i Bråån eller i anslutande vattensystem.
- Vattendraget ska hysa en naturlig artsammansättning utan inverkan av främmande och/eller invasiva arter eller främmande och/eller invasiva fiskstammar.
- I vattendraget ska det förekomma bottensubstrat av varierande storlek samt skiffer och död ved.

Gräsmarkerna (6410, 6430, 7230)

- De öppna naturtyperna fuktängar (6410), högörtängar (6430) och rikkärr (7230) ska vara välhävdade av antingen bete eller slåtter.
- Hydrologin ska vara naturlig med naturliga grundvattennivåer som skapar god markfuktighet.
- Ingen tillförsel av växtnäringsämnen ska förekomma.
- Tillskottsutfodring av betesdjur ska inte förekomma.
- Betesdjuren ska inte ges medel mot parasiter eftersom det kan finnas kvar rests substanser i spillningen som kan påverka dynglevande organismer negativt.
- Ingen skadlig ansamling av förna ska finnas i de hävdade markerna efter vegetationsperiodens slut.
- Naturtyperna ska vara öppna (kröntäckning <5%), enstaka träd och buskar kan förekomma.
- Typiska arter av mossor och kärlväxter ska förekomma tämligen allmänt.
- Förekommande kärlväxter ska ha en möjlighet att blomma och sätta frö.
- Det ska finnas rikligt med pollen- och nektarresurser för områdets insektsliv.
- Främmande och/eller invasiva arter ska inte förekomma.

Ädellövskog (9110, 9130, 9180)

- Naturtyperna ska formas av naturliga störningar och intern dynamik. Naturliga processer såsom föryngring, åldrande, döende träd, omkullfallna träd och luckbildning ska kunna påverka dynamik och struktur liksom periodvisa störningar som insektsangrepp, översvämning och stormfällning.
- Hydrologi och näringsstatus ska vara naturlig och ostörd.
- Krontäckningen ska vara 50 – 100 %. Bok utgör nyckelart i bokskogsnaturtyperna (9110, 9130). Krontäckningen ska variera mellan tätare och glesare beskogad mark.
- Det ska finnas kontinuitet av bok och andra lövträd i varierande ålder, inklusive gamla träd. Föryngringar av bok, avenbok, ask, ek, skogslönn, lind och klibbal ska förekomma. Olikåldrighet i bestånden eftersträvas.
- Ädellövträd (i första hand bok och till mindre del ek) ska utgöra ett dominerande inslag i bokskogsnaturtyperna. Ädellövskogsbranterna ska präglas av en varierad sammansättning av ask, alm, avenbok, bok, ek, lind och skogslönn.
- Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Följande strukturer/substrat ska finnas: gamla träd, levande träd med döda träddelar, liggande död ved och högstubbar, stående döda eller liggande träd.
- Gran, buskar och sly/ungträd ska inte tillåtas ta överhanden eller ha en negativ påverkan på de biologiskt värdefulla träden i området. Det ska finnas mark med tunt humustäcke och blottade ytor med sten i branterna.
- För naturtyperna främmande och/eller invasiva arter ska inte finnas i området.

Lövsumpskog (9080) och svämlövskog (91E0)

- Naturtyperna ska präglas av naturlig eller naturlig hydrologi och grundvattennivå, vilket leder till en variation i markfuktighet som påverkar skogens interna dynamik och strukturer. Den långsiktiga förekomsten av habitatet ska säkerställas genom en hög grundvattennivå med god vattenkvalitet, utan tillförsel av näringsämnen.
- Årliga översvämningar ska förekomma i svämlövskogen.
- Klibbal med inslag av björk och ädellövträd, främst ask, ska utgöra ett dominerande inslag i svämlövskogen.
- Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av följande träddarter: klibbal, björk och ask.
- Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Följande strukturer/substrat ska finnas: gamla träd, levande träd med döda träddelar, liggande död ved och högstubbar, stående döda eller liggande träd.
- Träd med socklar ska bevaras.
- För naturtypen främmande och/eller invasiva arter ska inte finnas i området.
- Det ska finnas tillräckligt med substrat och strukturer för främst mossor, men även för epifytiska lavar och svampar, insekter och landmollusker.

Typiska arter – Naturtyper

Mindre vattendrag (3260)

- De typiska arterna öring och elritsa ska förekomma allmänt till rikligt i naturtypen inom Natura 2000-området.
- Den typiska arten tjockskalig målarmussla (tillika Natura 2000-art) ska finnas i en livskraftig population inom Natura 2000-området.

Fuktängar (6410)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. De typiska arterna nickskära, darrgräs, stjärnstarr, slankstarr, hirsstarr, ängsnycklar, knägräs, sumpmåra, gökblomster, stagg, ormtunga, kärrspira, tätört, blodrot, ängsvädd, ängsruta, kärrsälting och smörbollor har noterats i naturtypen.

Högörtängar (6430)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. De typiska arterna brudborste, kåltistel, sumpmåra, gökblomster, fackelblomster, ängsruta, smörbollor och flädervänderot har noterats i naturtypen.

Rikkärr (7230)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. De typiska arterna tagelstarr, knaggelstarr, ängsnycklar, tätört, kalltuffmossa, kamtuffmossa, klotuffmossa, kalkkällmossa och bandpraktmossa har noterats i naturtypen.

Lövsumpskog (9080)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. De typiska arterna bäckbräsma, skärmstarr, gullpudra, kärrfibbla, springkorn, trubbfjädermossa, bandpraktmossa, stjärntmes, mindre hackspett (NT) och entita (NT) har noterats i naturtypen.

Näringsfattig bokskog (9110)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. De typiska arterna trubbfjädermossa, guldlockmossa, platt fjädermossa, trädporella och stiftkotterlav (NT) har noterats i naturtypen.

Näringsrik bokskog (9130)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. De typiska arterna gulsippa, hålnunneört (NT), myskmadra, gulplister, lundslok, skogsbingel, storrams, sårläka, grov baronmossa, trubbfjädermossa, platt fjädermossa, trädporella, gulnål, stiftklotterlav (NT) och bokvårtlav (NT) har noterats i naturtypen.

Ädellövskogsbranter (9180)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. De typiska arterna strävlost, hässleklocka, hålnunneört, skogssvingel, vårärt, skogsbingel, grov baronmossa, gullockmossa, platt fjädermossa och trädporella har noterats i naturtypen.

Svämlövskog (91E0/9750)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. De typiska arterna majbräken, bäckbräsa, lundvårlök, springkorn, bandpraktmossa, mindre hackspett (NT) och stjärtmes har noterats i naturtypen.

Natura 2000-arter

Tjockskalig målarmussla (1032)

- Tjockskalig målarmussla (1032) ska finnas i en livskraftig population inom Natura 2000-området.
- Naturtypen mindre vattendrag (3260) som utgör livsmiljö för tjockskalig målarmussla ska ha fullgod bevarandestatus enligt formulerade bevarandemål.

Fördjupade beskrivningar av bevarandemål som har formulerats för utpekade naturtyper och arter med limnisk anknytning inom Natura 2000-området framgår av bilaga 5.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål, inklusive fördjupade beskrivningar, ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Mindre vattendrag (3260)

Inom Natura 2000-området har Bråån utpekats som naturtypen mindre vattendrag (3260) på en cirka 2,3 km lång sträcka, med total areal på cirka 1,6 hektar. En sträcka på cirka 110 meter, med en total areal på cirka 0,1 hektar, utgörs av utvecklingsmark mot mindre vattendrag. Vattendragssträckan ligger i den nedre delen av vattenförekomsten *Bråån: Damm i Rolsberga-Källa* (MS_CD: WA88362826). Omkring 1 km nedströms området börjar nästa vattenförekomst *Bråån: Kävlingeån-Damm i Rolsberga* (MS_CD: WA89289464) som omfattar Bråån ner till anslutningen till Kävlingeån. Enligt Vatteninformationssystem Sverige (VISS) är Bråån i sin helhet 52 km lång. Inom Natura 2000-området rinner Bråån i botten av en ravin som under årtusenden har eroderats av det strömmande vattnet. I områdets centrala delar ligger åns botten cirka 25 meter lägre än de omgivande markerna. Bråån är utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten för både naturvärden och fiskevärden samt har inom Natura 2000-området en förhållandevis naturlig åfåra utan dikningsföretag. Åfårans rörlighet begränsas på grund av ravinens vars sidor består av skiffer

som går i dagen och som tillförs ån via erosion. Åbottnen utgörs därför till stor del av skifferplattor och skiffergrus och är dessutom stenig. I ån finns även en del död ved. Vattnet är grunt och svagt strömmande till strömmande. Ån omges omväxlande av skog och betesmark. Skogen och träden gör att skuggningen vid vattendraget är påfallande stor längs med de flesta sträckor, med undantag från de betade områdena. Betesdjur kan gå ända ut till vattnet på vissa ställen, vilket gör att strandkanten längs vissa sträckor är välhävdad. De för naturtypen typiska arterna öring, elritsa och tjockskalig målarmussla (tillika Natura 2000-art) har påträffats inom området. Även kungsfiskare, forsärla och strömstare förekommer i anslutning till ån. Tjockskalig målarmussla är utpekad art för Natura 2000-området.

Bråån är ett biflöde till Kävlingeån och har sin upprinnelse strax väster om Fjällmossen mellan Öneköp och Huaröd. Därifrån ringlar sig Bråån i öst-västlig riktning genom jordbrukslandskapet till inloppet i Kävlingeån vid Örtofta i sydvästra delen av Eslövs kommun. Mellan väg 13 och Rövarekulan i Höörs kommun är ån till största delen naturligt ringlande. Här omges ån av översvämningssmarker och av värdefulla trädbevuxna och skyddsvärda naturbetesmarker, med bl.a. spärrgreniga ekar. Bråån har en relativt varierande karaktär, men strömförhållandena i vattendraget domineras klart av strömmande sträckor (0,2-0,7 m/s, 59% av vattendraglängden) följt av svagt strömmande sträckor (mer än 0,2 m/s, 27% av vattendraglängden). Andelen med lugnflytande sträckor (0-0,2 m/s, 10% av vattendraglängden) och forsande sträckor (mer än 0,7 m/s, 4% av vattendraglängden) är förhållandevis låg. Bottnarna är relativt rena med varierande förekomst av block, grus, sand och silt. I Eslövs kommun har Bråån välbevarade strömmande och forsande partier. Bottnarna är bitvis orörda och varierande, bestående av olika substrat som sand, grus och block. Mindre fraktioner av skiffer återfinns i bottnarna i den östra delen. Ån omges framför allt av åker- och betesmarker, men vid Skarhults, Ellinge och Örtofta gods finns många äldre träd i parker och alléer i vattendragets närhet. På andra sträckor längs ån finns ädellövskog och alsumpskog. Söder om Eslövs golfbana rinner ån igenom en ravin med mycket brant trädbevuxen norrsida. Därefter rinner Bråån med omväxlande strömmar och forsar fram mellan dungar av alträd, och i kanten av den norra ravinbranten finns sand- och grusbotten med stort inslag av lösa skifferbitar som täcker botten. På vissa sträckor, t.ex. vid Rövarekulan, finns en förekomst av död ved som ger upphov till en större variation av biotoper i vattendraget. Brååns avrinningsområde ingår i huvudavrinningsområde Kävlingeån – SE92000. Brååns avrinningsområde är på omkring 161 km² och omgivningen (30–200 m från vattendraget) domineras av åkermark (58%), följt av gräsmarker (28%), med inslag av lövskog (8%), granskog (3%) och bebyggelse (3%). Brååns närmiljö (0–30 m från vattendraget) domineras av gräsmarker (49%), följt av åkermark (27%), med inslag av lövskog (19%), granskog (4%) och bebyggelse (1%). Beskuggningen av Bråån bedöms som mindre bra (5–50%) och mängden död ved är liten (<6 stockar/100m²).

I Bråån finns fiskar som öring, sandkrypare, mört, grönling, elritsa och bäcknejonöga, och det finns även uppgifter om ål, gädda, lax och ruda. Bedömningen är även att flodnejonöga sannolikt har ingått i Brååns rika fiskfauna. Andra arter som återfinns i Bråån är tjockskalig

målarmussla, flodhättesnäcka, dvärgryggsimmare, samt Sveriges båda arter jungfrusländor (blåbandad jungfruslända och blå jungfruslända som båda är knutna till rinnande vatten) samt skalbaggar *Haliphus laminatus* och *Hydraena pulchella*. Bråån hyser en artrik fauna av ryggradslösa djur, och inventeringar av bottenfauna visar att 40–50 olika arter finns i vattendraget. Den invasiva arten signalkräfta har påträffats i ån. Fåglar som forsärla, strömstare och kungsfiskare (VU) förekommer längs ån. Forsärla trivs bäst vid strömmande grunt vatten i stenig miljö och gynnas även av lummig strandvegetation. Forsärlan bygger ofta bo i exempelvis hålrummen i gamla kvarndammar och stenalvsbroar. Även strömstaren använder gärna gamla kvarndammar när de bygger bo. Strömstaren trivs bäst vid klara, strömmande vatten med god tillgång på nattsländelarver. Lagom stora vattenfall i stenig miljö tillhör strömstarens favoritbiotoper. Den i Sverige rödlistade arten kungsfiskare är också beroende av åar och bäckar, ofta med lummig strandvegetation, och med tillgång till branta strandbrinkar där de kan gräva sina bohål.

I likhet med flera andra skånska vattendrag är Bråån fysiskt påverkad genom historiska och pågående mänskliga verksamheter. Vattendraget har genom åren påverkats av exempelvis rensningar, kanalisering, fördjupningar, strandskoning, uppodling, hårdgjorda ytor och inte minst markavvattning. Markavvattning är verksamheter som syftar till leda bort vatten från marker för att de ska lämpa sig för olika ändamål, i Brååns fall för jordbruk. Som ett led i att öka arealen tillgänglig mark för jordbruket har betydande delar av Bråån rätats och rensats, mindre biflöden kulverterats och våtmarker utdikats. Denna påverkan är dock inte lika stor inom Rövarekulan. Trots detta lider Bråån inom Rövarekulan av låga flöden sommartid och periodvis torrläggning på grund av betydande påverkan på hydrologin uppströms Natura 2000-området. Bråån är även fragmenterad av konstruerade vandringshinder i form av dämmen som hindrar fisk och övrig vattenfauna att vandra naturlig inom Bråån samt mellan Bråån och havet. Nedströms området finns ett "partiellt" vandringshinder i Bråån, i form av ett överfallsvärn vid Eslövs golfklubb. I Kävlingeån nedströms Brååns anslutning finns ytterligare fem "partiella" vandringshinder i form av dämmen, och av dessa finns tre vid vattenkraftverk. Ett partiellt vandringshinder kan ofta passeras av ål och starksimmande fiskarter såsom öring och lax, men utgör permanent eller tillfälliga (beroende på flödessituation) vandringshinder för svagsimmande fiskarter samt juvenila stadier av starksimmande fiskarter.

Kävlingeåprojektet och Kävlingeåns vattenråd har återskapat flera våtmarker längs ån vilket har påverkat fågellivet positivt. Bland arterna som förekommer längs vattendraget kan nämnas skärfläcka, årta, storspov, kricka och ängspiplärka. År 2023 restaurerades en del av den gamla åfåran i Rövarekulan i en våtmarkssatsning. Stenblock och material som kan tillföra värden för morfologin har återförts till åfåran.

Vattendragssträckan inom området ingår i vattenförekomsten *Bråån: Damm i Rolsberga-Källa* (MS_CD: WA88362826), vilken bedöms till måttlig ekologisk status. Bedömningen baseras på den biologiska kvalitetsfaktorn *Påväxt-kiselalger* som bedöms till måttlig status på grund av näringspåverkan, vilket även stöds av den fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorn *Näringsämnen*. Även den biologiska kvalitetsfaktorn *Fisk* expertbedöms till måttlig status

på grund av hydromorfologi till följd av fragmentering, omgrävning och kraftig rensning, vilket begränsar förutsättningarna för fisksamhället. Gällande miljö kvalitetsnorm för vattenförekomsten *Bråån: Damm i Rolsberga-Källa* är god ekologisk status 2033 samt god kemisk ytvattenstatus (beslutad 2022). Undantag görs för bromerade difenyletrar och kvicksilver. Kiselalgsundersökningar visar även på en stor andel missbildade kiselalgs skal i Bråån, och framförallt vid Rövarekulan, motsvarande betydande till mycket stark påverkan av bekämpningsmedel, tungmetaller eller annan typ av störning.

Naturtypen mindre vattendrag (3260) bedöms ha icke fullgod bevarandestatus i området. För att naturtypen ska kunna uppnå fullgod bevarandestatus fordras i synnerhet gynnsam vattenkvalitet, naturlig eller naturlig hydrologisk regim, god tillgång på lämpliga livsmiljöer för naturtypens typiska och utpekade arter samt fria vandringsvägar inom och utanför området.

Fuktängar (6410)

Fuktängarna (6410) finns i Natura 2000-områdets norra och mellersta delar. Naturtypen domineras av antingen skogssäv (längs övriga betesmarker och kring partiet med rikkärr) eller vasstarr (som isolerade små partier inne i skogarna). Övrigt förekommande arter är bl.a. kärrgröe, kärrkavle, sankt Pers nycklar, älgört, gökblomster, strandlysing, kärtistel, sumpförgätmigej och kärrfibbla. Direkt söder om rikkärret (7230) finns en yta med karaktär av kalkfuktäng (6411) där det bl.a. växer ormtunga, käringtand och darrgräs. Fuktängarna i de centrala delarna av området ingår i ett större område som enligt ängs- och betesmarksinventeringen 2002 var 40% välhävdad och 60% svagt hävdad. Naturtypen i området bedöms ha icke fullgod bevarandestatus på grund av näringspåverkan och igenväxning med ohävdarter.

Högörtängar (6430)

Längs med dalbotten i södra delen av området finns en långsmal remsa med högörtäng (6430) med en artrik flora. Vegetationen domineras av triviala arter som älgört, kåltistel, nässlor och hundkex men innehåller även ett antal rödlistade arter såsom kärnäva (EN) och tistelsnyltrot (EN). Tistelsnyltrot saknar klorofyll och hämtar uteslutande näring från andra växter. I Sverige parasiterar arten på kåltistel och brudborste. Till floran hör även gökblomster, fackelblomster, ängsruta och flädervänderot. I de fuktigare partierna övergår högörtängen i fuktäng. Ängen hävdas genom slåtter och omges av bokskog, vilket gör att skuggeffekten är påtaglig. Endast enstaka träd och buskar, i form av viden och al förekommer i området. Naturtypen i området bedöms ha icke fullgod bevarandestatus till följd av igenväxning i kantzonen och en alltför hög beskuggningsgrad från omgivande vegetation.

Rikkärr (7230)

I dalgången i norra delen av Natura 2000-området finns ett mindre rikkärr (7230) som klassas som extremrikkärr. Rikkärret har högsta naturvärdesklass enligt rikkärrens inventeringen som gjordes 2009, men verkar ha förlorat en del av de rödlistade

arter som noterades i samband med inventeringen. Källvatten tränger fram i sluttningen av den östra delen av rikkärret och ger upphov till dråg. Där är rikkärret också mer välutvecklat än den västra delen som huvudsakligen domineras av vippstarr. Kring källan och drågen växer det rikligt av kamtuffmossa och klotuffmossa som båda indikerar källpåverkan och i de blötaste partierna finns kransalger. I övrigt finns källtuffmossa, guldspärrmossa och kärrbryum i bottenkiktet. Arter som tagelstarr, knagglestarr, ängsnycklar, tätört, källtuffmossa, kamtuffmossa, klotuffmossa, kalkkällmossa och bandpraktmossa förekommer i rikkärret. Småvänderot (VU) är rikligt förekommande i rikkärret. Även spjutmossa och vass är vanligt förekommande. Området betas av nötkreatur och hävden är svag. Naturtypen i området bedöms ha icke fullgod bevarandestatus på grund av näringspåverkan och svag hävd som gör att högrörter, högstarr och sly tränger in i rikkärret.

Lövsumpskog (9080)

Lövsumpskog (9080) förekommer på en yta i den norra delen samt ett par ytor i den södra. Den norra ytan löper längs med Bråån och har en trädammansättning bestående av främst klibbal, ask och bok och är relativt fuktig. Två av de södra ytorna finns i botten av två raviner och domineras av främst ung ask. Alm har tidigare utgjort ett betydande inslag, men det mesta har dött och bara ett fåtal almar finns nu kvar. I den södra delen består objektet främst av ask, klibbal och någon enstaka apel och yngre alm. I en av ravinerna finns en riklig förekomst av vitskråp. Här förekommer bäckbräsma, skärmstarr, gullpudra, kärrfibbla, springkorn, trubbfjädermossa, bandpraktmossa samt fåglarna stjärtmes, mindre hackspett (NT) och entita (NT). Naturtypen i området bedöms ha till största delen fullgod bevarandestatus.

Näringsfattig bokskog (9110)

Näringsfattig bokskog (9110) förekommer i områdets sydöstra del. Naturtypen har en sparsam flora med bl.a. kruståtel, ekorrbar, gulplister och ljung. Här förekommer trubbfjädermossa, guldlockmossa, platt fjädermossa, trädporella och stiftkottelav (NT), men naturtypen överlag har en sparsam förekomst av mossor och lavar. Bokticka är noterad i naturtypen. I trädskiktet finns inslag av björk i den södra delen av objektet och mängden död ved är sparsam. Naturtypen i området bedöms ha icke fullgod bevarandestatus på grund av ringa inslag av död ved samt den sparsamma förekomsten av typiska arter.

Näringsrik bokskog (9130)

Den näringsrika bokskogen (9130) är den mest utbredda av Rövarekulans naturtyper. Naturtypen omfattar en högrörttyp längs dalbotten med ramslök och skogsbingel samt en lågrörttyp längs ravinkanterna med omväxlande gulplister, lundgröe och lundslok. Övriga noterade arter är bl.a. hässlebrodd, skogssvingel, skogsbingel, grov baronmossa, platt fjädermossa, gulnål, stiftkottelav (NT), bokvårtlav (NT), strävlost, skogsstarr, vitsippor, gulsippor, blåsippor, liljekonvalj, lundstjärnblomma, getrams, kirskaal, lungört, nässelklocka och harsyra. Bland lavarna kan bl.a. bokkantlav, olivklotterlav och skriftlav nämnas. Vid

parkeringen förekommer också den ovanliga arten vitskråp. Inslaget av andra lövträd än bok är stort med arter såsom ek, skogslönn, avenbok, ask (EN), al och björk. Enstaka alm (CR) finns också. I områdets centrala delar har träden i naturtypen en ålder på 85 till 135 år. Denna skog är tvåskiktad och obetad. I naturtypen finns grov död ved, torrakor, levande träd med döda delar, hålträd med mulm och vidkroniga, spärrgreniga träd. Grova träd, gamla träd, senvuxna träd och död ved förekommer tämligen allmänt. I de brantare delarna finns en gradvis övergång till ädellövskog i branter (9180). Träden visar tydlig påverkan av sentida skogsbruk och svaga till måttliga spår av äldre skogsbruk. Naturtypen i området bedöms ha till största del fullgod bevarandestatus.

Ädellövskogsbranter (9180)

Längs med ravinen i den södra delen av Natura 2000-området finner man ädellövskog i branter (9180). Naturtypen är belägen i de branta ravinslutningarna och har ett trädskikt som främst består av bok, avenbok, skogslönn, lind, ek och ask. Enstaka yngre alm finns också. Markvegetationen liknar den näringsrika bokskogens. Här växer bl.a. blåsippa, strävlost, hässleklocka, hålnunneört, skogssvingel, vårärt, skogsbingel. Bland mossorna kan grov baronmossa, guldlockmossa, platt fjädermossa och trädporella nämnas. Träden har en ålder på 60–85 år och skogen är flerskiktad. I de brantaste delarna är en del av träden troligtvis äldre. I naturtypen finns torrakor, grov död ved och hålträd med mulm. Ett delområde längst ut i sydost är svagt-måttligt påverkad av betande vilt. I samma område finns ett måttligt inslag av död ved samt enstaka gamla och grova träd. Detta område är tydligt påverkat av tidigare hävd men svagt-måttligt påverkat av sentida och äldre skogsbruk. Längs ravinbranten nära parkeringen är ädellövskogsbranten obetad, har ett måttligt inslag av död ved och saknar gamla och grova träd. Denna del av naturtypen är också svagt-måttligt påverkad av sentida och äldre skogsbruk. På skifferklipporna som förekommer inom naturtypen förekommer bl.a. sällsynta mossor som skånsk sprötmossa och källflikmossa. På sten i branterna finns även guldorangelav. Naturtypen i området bedöms ha fullgod bevarandestatus.

Svämlövskog (91E0)

Längs med Bråån finns naturtypen svämlövskog (91E0) som består av fuktiga och tidvis översvämmade skogspartier som domineras av klibbal. En del ask, alm, avenbok och björk förekommer också i naturtypen. Alar med sockelbildning förekommer. I svämlövskogen finns arter som majbräken, bäckbräsma, lundvårlök, springkorn, älggräs, såriläka, brudborste, flenört, skogsnycklar, bandpraktmossa samt fåglarna mindre hackspett (NT) och stjärtmes. Svämlövskogen är tvåskiktad, obetad och består av träd med en ålder på 60–85 år. I svämlövskogen kring dalgången i områdets centrala delar finns enstaka gamla och grova träd, men dessa inslag saknas i de övriga partierna. I norra delen av området finns svämlövskog med ett rikligt inslag av död ved men i övrigt är förekomsten av död ved ringa till måttlig i naturtypen. Denna svämlövskog är även tydligt påverkad av skogsbruk, medan de övriga är opåverkade eller svagt till måttligt påverkade av skogsbruk. I svämlövskogspartiet med riklig förekomst av död ved finns även en svag till måttlig påverkan från markavvattning, i form av ett grävt dike. Naturtypen i området bedöms ha till

största delen icke fullgod bevarandestatus på grund av dikespåverkan, brist på död ved och värdefulla träd samt att skogen är ung och ännu inte har utvecklat högre naturvärden.

Utvecklingsmark

907 ädellövskog som utvecklas mot näringsrik bokskog (9130)

I områdets nordvästra hörn finns ett område med ädellövskog (907) som utvecklas mot näringsrik bokskog (9130). År 1967 blåste den dåvarande skogen här ner vid en storm, varpå man år 1972 planterade området med bok. Efter detta har man utfört vanlig skogsskötsel, i form av röjningar. Boken dominerar men andra trädslag såsom ek håller också på att växa upp. Utvecklingsmarken är enskiktad och har ett måttligt inslag av död ved. Gamla och grova träd saknas helt. Vidare är området kraftigt påverkat av sentida skogsbruk. Utvecklingsmarken omfattar 1,4 hektar.

3000 vatten som utvecklas mot mindre vattendrag (3260)

I områdets centrala del finns en sträcka av den gamla åfåran till Bråån som år 2023 grävdes fram i samband med ett våtmarksprojekt. Syftet var att få fram en bättre meandring av ån samt ett naturligt översvämningssplan. Sträckan konstruerades med stenblock och stockar för att få en naturlig utformning. Utvecklingsmarken omfattar 0,1 hektar.

Natura 2000 – arter

Tjockskalig målarmussla (1032)

I Bråån återfinns Natura 2000-arten tjockskalig målarmussla (1032). Tjockskalig målarmussla bedöms vara starkt hotad enligt den svenska rödlistan 2020. Tjockskalig målarmussla upptas i EU:s art- och habitatdirektivs bilaga 2 och 4, vilket innebär att arten är av gemenskapsintresse och att dess bevarande kräver att särskilda bevarandeområden utses (Natura 2000-områden) samt att arten kräver strikt skydd. I Sverige är tjockskalig målarmussla fridlyst enligt 4 a, 5 §§ artskyddsförordningen (2007:845), vilket innebär förbud mot att avsiktligt fånga, döda eller störa djuret, att avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen samt att skada eller förstöra dess fortplantningsområden eller viloplats (förbudet gäller djurets alla levnadsstadiet). Arten är även fredad enligt 2 kap. 5 § förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen, vilket innebär att arten inte får fiskas (som även innebär att musslan inte får tas upp eller flyttas). För arten finns ett fastställt åtgärdsprogram som beskriver särskilda, riktade insatser.

Tjockskalig målarmussla är en av sju inhemska sötvattenlevande stormusselararter som förekommer i svenska vatten. Tjockskalig målarmussla är typisk art för större vattendrag (3210) och mindre vattendrag (3260). Musslan sitter halvt nedgrävd i bottenstratum och filtrerar sin föda (i form av ätbara partiklar) ur vattnet med en sifon. Musslan kan bli upp till 11 centimeter lång, men blir vanligtvis 4–7 centimeter lång. Skalet är kraftigt, mörkt (grön-brun-svart) och är till formen elliptiskt till svagt äggformat. Musslan är försedd med en så

kallad fot med vilken den långsamt kan röra sig korta sträckor, till exempel ner i höljet om vattennivån skulle sjunka och riskera att blottlägga musslan samt för att gräva ned sig i bottensubstratet.

Tjockskalig målarmussla förekommer i de södra och östra delarna av Sverige och återfinns i allt från stora åar till smala bäckar. Arten är främst knuten till strömmande och svagt strömmande vattendragssträckor med silt-, sand-, grus- och stenbottnar, men kan förekomma på näringsrika lerbottnar samt vid in- och utlopp till sjöar. Enligt Havs- och vattenmyndighetens rapport 2017:15 förekommer arten i följande vattendragstyper (s.k. hydromorfologiska grundtyper): vattendrag med riffle-poolsystem (grundtyp C), och vattendrag med flera parallella fåror (grundtyp D). I Skåne förekommer arten även ofta i vattendragstypen vattendrag i finkorniga sediment (grundtyp E).

För den tjockskaliga målarmusslan är det särskilt viktigt med naturlig eller naturliknande hydrologisk regim, fria vandringsvägar för musslans värdfiskarter, samt lämpliga habitat med omgivande funktionella kantzoner. Arten fordrar lämpliga bottnar inom strömmande till svagt strömmande vattendragssträckor där strömhastigheter är tillräckligt höga för att igenslamning eller pålagring av sediment inte ska ske. Syresättningen behöver även vara god då musslorna ligger nedgrävda i sedimentet under sina första levnadsår. Det är också viktigt att vattnet är relativt klart och inte grumligt. Musslor behöver vattendrag med god beskuggning och är känsliga för vattenföroreningar som verkar gödande, försurande eller som fungerar som gifter. För att arten ska kunna fortplanta sig behövs reproducerande bestånd av specifika fiskarter, vilka tjänar som mellanvärdar i den tjockskaliga målarmusslans reproduktionscykel (se stycket nedan). Arten behöver tillräckligt mjuka och djupa bottensubstrat (gärna siltiga bottnar) för att ha möjlighet att gräva ned sig vid behov. Utifrån kunskap om var tjockskalig målarmussla förekommer kan man även sluta sig till att musslan är beroende av tillräckligt höga grundvattennivåer så att kontakten med ytvattnet inte går förlorad. Detta för att musslan inte ska påverkas negativt av alltför låga flöden eller torrläggning av vattendrag. Låga flöden sommartid och periodvis torrläggning utgör redan idag hot för arten i Bråån, och även inom Rövarekulan, men kan förväntas bli vanligare i ett framtida varmare klimat.

Den tjockskaliga målarmusslans livscykel inbegriper glochidier (mussellarver) som hakar sig fast som parasiter på värdfiskens gälar. Efter 4 till 5 veckor har larven utvecklats till en mycket liten (millimeterstor) mussla som släpper taget om fisken, faller till botten och gräver ned sig i sedimentet. Där stannar den i 2 till 3 år. När musslan kommer upp ur sedimentet är den omkring en centimeter stor och sätter sig med bakänden upp för att kunna filtrera ätbara partiklar ur vattnet. Tjockskalig målarmussla kan uppnå en ålder av 90 år, men blir vanligen mellan 50 och 60 år gammal.

Vilka värdfiskar som tjockskalig målarmussla använder tycks variera mellan olika vattensystem beroende på vilka fiskarter som förekommer och i vilka tätheter. I vattensystem inom Skåne och Blekinge tycks tjockskalig målarmussla främst använda sig av elritsa (Bråån, Tommarpsån och Bräkneån), stensimpa (Tommarpsån) och löja (Bräkneån),

och i viss utsträckning även av öring (Bråån, Tommarpsån och Bräkneån). Det är därmed avgörande att värd fiskbestånd är starka och att arternas livsmiljö är god. Den tjockskaliga målarmusslans spridningsförmåga är dåligt känd, men värd fiskarna har potential att sprida mussellarverna längre sträckor. Då artens reproduktion och spridning är beroende av värd fisk är det således avgörande att det finns fria vandringsvägar för värd fisk så att de kan vandra fritt i vattensystemet och sprida den tjockskaliga målarmusslan till historiska utbredningsområden där arten av olika skäl slagits ut eller där bestånd försvagats. Till skillnad från flodpärlmussla så är tjockskalig målarmussla strikt skildkönad, vilket innebär att det måste finnas både hannar och honor i bestånden för en lyckad reproduktion.

Vid musselinventering med särskilt fokus på tjockskalig målarmussla år 2005 hittades arten vid Högseröd, Rolsberga, Östra Sallerup och Lyby. Enligt Artportalen har tjockskalig målarmussla även rapporterats in från bl.a. Skarhult år 2009, Hurva år 2012 samt Rövarekulan åren 2019, 2021, 2022 och 2023. Föryngring av tjockskalig målarmussla har noterats i Bråån, dock sker ingen föryngring av tjockskalig målarmussla inom Natura 2000-området. Tjockskalig målarmussla bedöms förekomma i levande bestånd i Bråån så långt upp som till Pärup/Guddastorp.

Arten bedöms ha icke fullgod bevarandestatus inom området. Detta beror dels på att föryngring inte förekommer inom området, dels på grund av att naturtypen mindre vattendrag (som utgör artens livsmiljö) inte uppnår fullgod bevarandestatus. För att arten ska kunna nå fullgod bevarandestatus fordras i synnerhet en gynnsam vattenkvalitet, fria vandringsvägar för dess värdarter, en naturlig eller naturlig hydrologisk regim, en god tillgång på lämpliga livsmiljöer för tjockskalig målarmussla och dess värdarter samt funktionella kantzoner utmed vattendraget.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Nedan redovisas exempel på åtgärder som riskerar att påverka utpekade naturvärden negativt. För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som bedöms kunna påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen för att underlätta eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen gör. När det gäller skogsbruksåtgärder ska Skogsstyrelsen kontaktas.

Observera att dessa beskrivna hot ej är föreskrifter som t.ex. för naturreservat utan används som underlag vid tillståndsprövning samt för att påvisa vad som kan påverka Natura 2000-området.

De främsta hoten för områdets naturtyper och Natura 2000-art är:

Mindre vattendrag (3260):

- Reglering av vattenföringen. Småskalig utbyggnad i kvarvarande oreglerade vattendragssträckor eller fortsatt/ökad påverkan i redan reglerade vatten, t.ex. sänkt minimitappning eller ökad korttidsreglering. Reglering kan orsaka störd flödesdynamik, fragmentering/vandringshinder, överdämning av våtmarks- och strandområden, torrläggning av vattendragssträckor och/eller ändrade näringsförhållanden.
- Avverkning av strandnära skog ger ökad instrålning/temperatur, fysisk störning, minskad tillgång på död ved respektive nedfall av organiskt material. Slutavverkning, markavvattning och skyddsdikning ger ökad avrinning och risk för erosion. Båda ingreppen kan orsaka grumling och igenslamning av botten samt förändrad hydrologi i strandmiljön.
- Intensiv växtodling i strandzonen ökar risken för erosion/grumling samt läckage av näringsämnen och bekämpningsmedel. Upphörd hävd och/eller skogsplantering av strandnära ängar och mader ökar igenväxningstakten i strandzonen.
- Kanalisering, fördjupning och invallning för att förhindra översvämning. Minskade vattenståndsvariationer och jämnare flöde orsakar mer ensartade botten- och strandmiljöer och minskar förutsättningar för arter som är beroende av naturlig flödesdynamik. Rensningar och markavvattning leder även till att viktiga bottenstrukturer såsom block, stenar och grus avlägsnas, vilket innebär att livsmiljöer för strömvattenlevande fiskarter (t.ex. laxartad fisk) och grävande bottenfauna (t.ex. musslor och vissa sländarter) förstörs.
- Vattenuttag från vattendraget under perioder med lågvattenflöde (framför allt inom jordbruksområden) innebär risk för torrläggning, förhöjda vattentemperaturer och syrgasbrist. Även grundvattenuttag kan leda till låga grundvattennivåer och därmed försämrad kontakt med ytvattnet.
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.
- Fiske som är ensidigt mot vissa arter eller som är för hårt i förhållande till vattendragets naturliga produktionsförmåga kan påverka konkurrensförhållanden och artsammansättning.
- Exploatering av strandområden är negativt för möjligheten att upprätthålla naturliga strandmiljöer och riskerar att öka framtida efterfrågan om översvämningsskydd.
- Byggande, underhåll och trafik kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag. Broar och vägtrummor kan utgöra vandringshinder och vara flaskhalsar vid höga flöden (med risk för utspolning av vägbankar mm).
- Utsläpp av föroreningar från punktkälla inom eller utanför området, t.ex. avfall och avlopp från hushåll, faciliteter och campingboende (t.ex. husbilar eller husvagnar), industri, täkt och annan verksamhet.
- Försämrad vattenkvalitet orsakad av antropogena, diffusa källor – försurning, miljögifter (inklusive metaller) och eutrofiering (övergödning).
- Avloppsreningsverk, gödsling av åkrar nära vattendraget och enskilda avlopp är tre stora källor för tillförsel av gödande ämnen, främst fosfor men i viss mån också kväve.

Gräsmarkerna (6410, 6430, 7230):

- Utebliven eller svag hävd som leder till igenväxning av sly och ett alltför tätt träd- och buskskikt som konkurrerar ut floran i betesmarkerna.
- Användning av avmaskningsmedel på betesdjur då detta inte bryts ner utan följer med spillningen ut vilket innebär en förgiftningsrisk för såväl dynglevande insekter som fisk och andra vattenlevande insekter.
- Läckage av näringsämnen från omkringliggande jordbruksmark kan påskynda eutrofiering.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna.
- Förändringar i områdets hydrologi, både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning, rensning, muddring eller breddning av diken i anslutning till området som kan påverka området negativt.
- Exploatering i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Gödsling- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar som kan påverka floran negativt.
- Plockning eller annan negativ påverkan av den fridlysta eller rödlistade floran i området.
- Förekomst av främmande och/eller invasiva arter.
- Störningar på djur- och växtliv pga. ett alltför omfattande friluftsliv.
- Ett förändrat klimat kan leda till att förutsättningarna för bevarande ändras snabbare än beräknat.

Skogsnaturtyperna (9080, 9110, 9130, 9180, 91E0):

- Avverkning av skog inom området eller i omkringliggande områden.
- Beskuggning eller igenväxning av äldre, grova träd eller andra värdefulla träd eller buskar som kräver mer öppna förhållanden med större ljusinsläpp.
- Brist på förnyring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden i skogen.
- Avverkning av hålträd och kvarstående döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden. Avverkning av grova träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden. Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Plockning eller annan exploatering av rödlistade växter eller av vedlevande svampar i området.
- Konkurrens från främmande trädslag som gran och sykomorlönn.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvaliteten genom t.ex. utsläpp av föroreningar och gifter i vattendrag, försurning eller eutrofiering. Rensning, dikning, muddring, breddning, utfyllnad eller strandskoning av vattendragen i området.
- Tillförsel av främmande giftiga eller reproduktionsstörande ämnen såsom tungmetaller och hormoner.

- Påverkan från avfall och avlopp från hushåll och campingboende, t.ex. husbilar eller husvagnar, inom och utanför området. Besökarens nedskräpning kan också utgöra ett problem då området periodvis är mycket välbesökt.
- Exploatering av strandområdet är negativt för möjligheten att upprätthålla naturliga strandmiljöer och riskerar att öka framtida efterfrågan av översvämningsskydd.
- Nedfall av luftföroreningar såsom svavel-, metall- och kväveföreningar. Vissa kväveföreningar har skadliga effekter på svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och förändra vegetationen.
- Förekomst av invasiva arter och påverkan av sjukdomar eller skadeorganismer som askskottsjukan eller al-phytophthora (*Phytophthora alni*).²

Tjockskalig målarmussla (1032):

- Brist på lämpliga bottenar för tjockskalig målarmussla och för dess värdfiskarter. Detta då många av de vattendrag där musslorna idag förekommer är reglerade, rensade eller kanaliserade.
- Kanalisering och rensningar leder till att musslor och dess livsmiljöer grävs bort samtidigt som det medför ökad sedimentation och minskad habitatvariation i vattendraget.
- Igenslamning och annan förstörelse av lämpliga sand-, grus- och stenbottenar drabbar både musslorna och deras värdfiskar. Igenslamning kan ske både direkt genom ökad transport och sedimentation, och indirekt genom att ökad växtlighet i vattendragen fungerar som sedimentfällor.
- Avverkning och borttagande av skuggande träd och buskar längs mindre vattendrag leder till kraftiga temperatursvängningar med höga maximitemperaturer. Bestånd i stora och djupa vattendrag lever i mera stabila miljöer och är inte alls lika känsliga. Minskad beskuggning leder ofta till ökad förekomst av makrofyter i ån och därmed långsammare flöden och mera igenslamning. Körning i och vid vattendraget kan skada såväl musslor som dess livsmiljö samt bidra till ökad tillförsel av partiklar och försurande ämnen.
- Indirekt kan tjockskalig målarmussla hotas av svaga värdfiskbestånd till följd av minskad habitatvariation, reglerade flöden och fragmentering/uppdelning av vattendraget genom vandringshinder.
- Vandringshinder (bristande konnektivitet) kan försämra produktionen av musslornas värdfiskarter samt hindra glochidielarverna (som lever på värdfiskarna) att sprida sig inom vattensystemet, vilket kan försvaga bestånden av tjockskalig målarmussla långsiktigt.
- Fragmentering i kombination med små delpopulationer. I många vattendrag är bestånd av tjockskalig målarmussla små och glesa samtidigt som det saknas konstaterad föryngring. Lokalt kan bestånd vara så små att de riskerar att försvinna

² Al-phytophthora är ett art-komplex av invasiva algsvampar som kan orsaka omfattande öldöd.

Klibbal är känsligast för angrepp, men även gråal kan angripas.

till följd av slumpfaktorer. Inte minst fragmentering av vattendrag förhindrar spridning av såväl fisk som musslor till uppströms liggande livsmiljöer.

- Vattenreglering (onaturlig hydrologisk regim) kan påverka musslorna negativt genom förändrade strömningsförhållanden, försämrad habitatkvalitet och minskad tillgång på värdfiskarter. Vattenreglering leder dels till minskad vattenhastighet och därmed ökad sedimentation och igenslamning av musselbottnar inom det indämda området, dels till onaturliga flödesvariationer nedströms det indämda området (i synnerhet i korttidsreglerade vattendrag). Indämningen kan förändra fiskfaunan och därmed tillgången på värdfisk, medan onaturliga flödesvariationer kan påverka tätheterna av tillgänglig värdfisk.
- Vattenuttag för bevattning av jordbruksmark liksom dränering av jordbruks- och skogslandskapet leder till onaturligt varierande flöden med periodvis risk för låga syrekoncentrationer samt torrläggning av små vattendrag.
- Försämrad vattenkvalitet till följd av utsläpp av bland annat försurande och syretärande ämnen eller bekämpningsmedel. Höga halter nitratkväve (> 2 mg/l) leder exempelvis till försämrad reproduktion hos tjockskalig målarmussla.
- Övergödning leder till en ökad produktion av organiskt material och igenväxning, vilket bidrar till igenslamning och sänkta syrehalter till följd av ökad nedbrytning.
- Förekomst av främmande fiskarter och fiskstammar. Främmande fiskarter kan till exempel utgöra ett hot mot tjockskalig målarmussla ifall dessa kan konkurrera ut musselartens naturliga värdfiskarter, och därmed inverka negativt på musselartens reproduktion.
- Insamling och plockning av musslorna.

Skydd och bevarandeåtgärder

Bevarandeåtgärderna består av nuvarande skydd, restaureringsåtgärder, som vanligtvis är större engångsåtgärder, och löpande skötsel, som inte är engångsåtgärder och som behöver göras löpande.

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27–29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Vid genomförandet av art- och habitatdirektivet utgår man från att alla verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd. Enligt övergångsbestämmelserna krävs inte ett sådant tillstånd för verksamheter som påbörjats före 1 juli 2001 under förutsättning att de vid denna tidpunkt hade tillstånd enligt 9 eller 11 kap miljöbalken (eller motsvarande äldre bestämmelser). De tillståndsgivna verksamheterna skyddas av rättskraften i tillståndet. Syftet med övergångsbestämmelserna var inte att undanta tillståndskravet för framtida förändringar av befintliga verksamheter utan man

ville undvika en obligatorisk omprövning av samtliga verksamheter som bedrevs 1 juli 2001. Vid ändringar av verksamheter och vid nyanläggning aktualiseras dock tillståndsplikten.

På grund av att fornlämningar finns i området måste alla åtgärder som skulle kunna ha en inverkan på dessa först samrådats med kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne. Det är också kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne som avgör om en åtgärd bedöms påverka eller inte påverka en fornlämning. Exempel är åtgärder så som slyuppdragning eller markberedning.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område orsakar merkostnader för en markägare eller arrendator kan ersättning eventuellt fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Länsstyrelsen kan även skriva skötselavtal med markägaren.

Markägare kan få rätt till ersättning om **tillstånd inte kan ges** och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten. Ersättning ges dock inte i alla fall t.ex. inte om man blivit nekad att uppföra byggnationer inom Natura 2000-områden. Om skog ska ersättas vill Naturvårdsverket att all skog inom Natura 2000-området ersätts samtidigt så att inte Natura 2000-området har ersatts i vissa delar och inte i andra. Miljöersättning inom betesmarker anses också vara en form av ersättning.

Skydd och reglering

Hela Natura 2000-området Rövarekulan omfattas av naturreservatet med samma namn (bildat 1975-12-18) samt av strandskydd. Föreskrifterna för naturreservatet förbjuder bl.a. täktverksamhet, borttagning av sten i stengårdsgårdar, anläggning av väg eller ny byggnad, avverkning av skog och tillförsel av växtnäringsämnen och kemiska bekämpningsmedel. Utöver naturreservat ingår området även i riksintresse för naturvård (Bråån). Bråån är även ett skyddat område som omfattas av punkt 1 i vattendirektivets (2000/60/EG) bilaga IV.

Länsstyrelsen anser att de nödvändiga bevarandeåtgärderna är reglerade.

Natura 2000-arter

Tjockskalig målarmussla är fridlyst enligt 4a, 5 § artskyddsförordningen. Enligt artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt fånga, döda eller störa tjockskalig målarmussla. Det är ej heller tillåtet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

Prioriterade bevarandeåtgärder

För att Natura 2000-områdets utpekade naturtyper och Natura 2000-arter med limnisk anknytning ska kunna nå fullgod bevarandestatus krävs åtgärder både inom och utanför Natura 2000-området. Av dessa bedöms följande vara prioriterade bevarandeåtgärder:

- Återskapa en gynnsam vattenkvalitet inom Natura 2000-området genom åtgärder uppströms området för att reducera påverkan från näringsämnen, miljögifter och grumlande och/eller igenslammande partiklar.
- Återskapa naturlig eller naturlik hydrologisk regim i Bråån inom Natura 2000-området genom åtgärder uppströms området.
- Återskapa konnektivitet i upp- och nedströms riktning i Bråån, samt till havet och angränsande delar av vattensystemet som bedöms vara relevanta utifrån områdets bevarandevärden, genom åtgärder vid konstruerade vandringshinder.
- Återskapa lämpliga livsmiljöer för tjockskalig målarmussla och dess värdfiskarter inom Natura 2000-området på vattendragssträckor som påverkats fysiskt genom exempelvis rätning, rensning eller invallning.
- Återskapa funktionella kantzoner utmed delar av Bråån inom Natura 2000-området där kantzoner helt saknas eller är för smala, i synnerhet intill vattendragssträckor som hyser, eller har goda förutsättningar att hysa, tjockskalig målarmussla.

De prioriterade bevarandeåtgärderna i Rövarekulans terrestra miljöer är främst kopplade till ädellövskogen med lång kontinuitet och de öppna, hävdade markerna. Prioriterade bevarandeåtgärder i gräsmarkerna är ett högt betetryck som förhindrar igenväxning samt röjning av lövsly på fuktäng och i rikkärr. För skogsnaturtyperna är de prioriterade bevarandeåtgärderna bevarande av gamla träd och död ved.

Restaureringsåtgärder

- Åtgärder för att återskapa gynnsam vattenkvalitet i Bråån inom Natura 2000-området, i synnerhet åtgärder för minskad tillförsel av gödande och syretärande ämnen, bekämpningsmedel och andra miljögifter, samt grumlande och igenslammande partiklar. Konkret skulle det kunna åstadkommas genom att upprätta kantzoner mellan åkermark och ån uppströms området samt att anlägga funktionella svämplan som näringsfällor på lämpliga platser.
- Återställa en naturlig eller naturlik hydrologisk regim i Bråån. Konkret skulle det kunna åstadkommas genom att återställa naturliga basnivåer, och därmed åns kontakt med omgivande svämplan, i delar av området samt uppströms området.
- Återställa fria vandringsvägar för alla vattenlevande och vattenanknutna arter vid konstruerade vandringshinder, främst inom Brååns vattenförekomster samt mellan Bråån och havet. Konkret kan det åstadkommas genom rivning av vandringshinder eller genom att installera anordningar för upp- och nedströmspassage (enligt bästa möjliga teknik) vid konstruerade vandringshinder. Vid eventuella utrivningar kan

hänsyn behöva tas till forsärla och strömstare, arter som ofta nyttjar hålrum i äldre kvarnkonstruktioner som boplatser.

- Återställa lämpliga livsmiljöer för strömvattenanknutna arter inom Natura 2000-området. Konkret innebär det att vattendragssträckor som har rensats på block, stenar (inklusive skiffer) och grus återställs genom att bortrensade block, stenar (inklusive skiffer) och grus återförs till vattendragsfåran. Om mindre fraktioner har spolats bort till följd av rensning kan externt material behöva tillföras. Strukturer i form av död ved kan även behöva tillföras åfåran, i synnerhet på mer lugnflytande vattendragssträckor som är naturligt stenfattiga.
- Upprätta funktionella kantzoner längs delar av vattendraget, inom och uppströms Natura 2000-området, där kantzoner helt saknas eller är för smala – en åtgärd som även skulle kunna stabilisera vattendragets stränder i anslutning till jordbruksmark. En god beskuggning minskar även risken för igenväxning i vattendraget, vilket i sin tur minskar behovet av rensning.
- Genomför mer ingående inventeringar av tjockskalig målarmussla i syfte att undersöka artens utbredning och om populationen är livskraftig.
- Utredda och vid behov förstärka icke-livskraftiga populationer av tjockskalig målarmussla inom Natura 2000-området, exempelvis genom att infestera lokal värd fisk med glochidier från lämpliga delar av vattensystemet (s.k. älvegna populationer).
- Rövning av befintlig igenväxning av lövsly på fuktängar, högörtång och rikkärr.
- Se skötselplan för naturreservatet Rövarekulan för fler restaureringsåtgärder.

Löpande skötsel

- Bevarande av gamla träd och död ved.
- Rövning av gran.
- Årlig slåtter i rikkärret, fuktängspartierna i skogen samt på högörtängen.
- Rövningar av träd och buskar för att hindra igenväxning av gräsmarkerna. Krontäckningen av träd och buskar bör inte överskrida 1%. Vid behov slyrövning.
- Frihuggning av värdefulla äldre träd, särskilt grov ek.
- Skapa död ved/genomför veteraniseringsåtgärder i utvecklingsmarker mot skogliga naturtyper.
- Vissa av kantzonerna mellan äng och skog ska hållas öppnare och luckigare genom rövning för att minska skuggeffekten.
- Uppföljning av den rödlistade/sällsynta floran vore önskvärt samt utvärdering av lämplig skötsel för gynnande av arterna.
- Rensning av skräp i vattendraget med jämna mellanrum eller vid behov.
- Se skötselplan för naturreservatet Rövarekulan för fler löpande skötselåtgärder.

Uppföljning

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för skyddade områden. Mätbara mål följs upp för att

undersöka om området förvaltas med de åtgärder som behövs för att utpekade arter och naturtyper ska nå gynnsamt tillstånd.

Referenser

- ArtDatabanken (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artdatabankens Artfaktablad (1992–2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Ekoll (2009). *Inventering av stormusslor, fisk och kräftor samt biotopkartering av Bråån vid Rolsberga*.
- Eslövs Fiske och Fiskevård (2000). *Fiskevårdsplan för Kävlingeån*. [fiskev \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se/fiskev)
- Havs- och vattenmyndigheten (2017). *Sötvattenanknutna Natura 2000-värdens känslighet för hydromorfologisk påverkan*. Rapport 2017:15.
- Havs- och vattenmyndigheten (2020). *Hanteringsprogram för signalkräfta*. Rapport 2020:27.
- Lundberg, S., Pettersson, U. och Tapper, J. (2008). *Inventering av stormusslor i Svennevadsån-Skogaån, Örebro län, 2007–2008: Miljöövervakning och utredning av åtgärdsbehov*. PM från Naturhistoriska riksmuseet. 2008:2. Naturhistoriska riksmuseets småskriftserie.
- Länsstyrelsen i Skåne, Bager, H och Persson A. (2009), 2009:41, *Skånes rikkärr*.
- Länsstyrelsen i Skåne (2014). *Skötselplan för naturreservatet Rövarekulan i Höörs kommun*.
- Länsstyrelsen i Skåne (2018). *Bevarandeplan för Natura 2000-området Rövarekulan SE0430097*.
- Länsstyrelsen i Skåne. (2022). *Naturvärdesöversikt för Skåne*. Digital karttjänst.
- Länsstyrelsen i Skåne. (2022). *Kiselalgsundersökning i vattendrag och sjöar i Skåne 2022*. Rapport 2022:35.
- Länsstyrelsen i Skåne. (2022). *Naturvärdesöversikt för Skåne*. Digital karttjänst.
- Länsstyrelsen i Skåne. (2023). *Kiselalgsundersökning i vattendrag och sjöar i Skåne 2023*. Rapport 2023:35.
- Löfroth M. (ed.) (1997). *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- Naturvårdsverket (2006). *Åtgärdsprogram för bevarande av tjockskalig målarmussla (Unio crassus)*. Rapport 5658.
- Naturvårdsverket (2011). *Tjockskalig målarmussla – Unio crassus*. Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets bilaga 2. NV-01162-10.
- Naturvårdsverket (2011–2012). *Natura 2000 - Naturtypsvisa vägledningar*.
- SGU:s vägledning: <http://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/grundvatten-i-planeringen/grundvattenberoende-ekosystem/>
- Skogsstyrelsen (2000). *Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsen.
- Sveriges geologiska undersökning. (2016). Bilaga. Vägledningsmaterial över vilka Natura 2000-naturtyper som är känsliga för grundvattenpåverkan. SGU.
- Vatteninformationssystem i Sverige (2022). Bråån: Damm i Rolsberga-Källa (MS_CD: WA88362826). <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA88362826>
- VISS (VattenInformationssystem Sverige): <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Bilagor

1. Karta med naturtyper enligt Natura 2000
 2. Naturtypskoder för kartan
 3. Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.
 4. Rödlistade och hotade arter
 5. Fördjupad beskrivning av bevarandemålets målindikatorer
-

Upprättad av Länsstyrelsen Skåne

Ursprunglig bevarandeplan: 2005-12-16

Förenklad revidering: 2011-05-09

Reviderad: 2018-12-20

Senast reviderad: 2024-03-21 av Sanna Persson

Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Rövarekulan (SCI), SE0430097

Länsstyrelsen Skåne

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

3260 – Mindre vattendrag

6410 – Fuktäng

6430 – Högtängar

7230 – Rikkärr

9080 – Lövsumpskog

9110 – Näringsfattig bokskog

9130 – Näringsrik bokskog

9180 – Ädellövskogsbranter

9750 – Svämlövskog (91E0)

Icke-naturtyper

907 – Ädellövskog (>70% löv och >50% ädellöv)

3000 – Vatten

6910 – Öppen kultiverad gräsmark

6911 – Öppen kultiverad betesmark

6916 – Buskrik utmark

6930 – Åker

6960 – Övrig öppen icke Natura-naturtyp

6980 – Parkeringsplats

9900 – Icke Natura-skog

Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.

Diametergräns för grova träd per trädslag. Trädens diameter mäts vid brösthöjd.

Ek och bok	80 cm
Alm och ask	60 cm
Övriga ädellövträd	50 cm
Sälg	40 cm
Rönn	30 cm
Övriga triviala lövträd	50 cm
Tall och gran	70 cm

Ungefärlig nedre **åldersgräns för gamla träd per trädslag**. Med "gamla träd" avses biologiskt gamla träd med en annan epifytflora, insektsfauna, barkstruktur och/eller stamform som avviker från yngre vuxna träd. Trädens grovlek är inte alltid en säker indikator på ett trädets ålder, då träd i vissa miljöer kan vara senvuxna.

Triviallövträd	100 år
Gran	120 år
Tall	150 år
Ek	200 år
Bok	150 år
Övriga ädellövträd	150 år

Bedömning av den **totala mängden död ved** (stående + liggande).

Lite	< 5 m ³ /ha
Måttligt	5 - 15 m ³ /ha
Rikligt	15 - 40 m ³ /ha
Mycket rikligt	> 40 m ³ /ha

Bedömning av den totala mängden gamla träd och totala mängden grova träd.

Saknas	Inga grova/gamla träd upptäckta
Enstaka	< 2/ha
Tämligen allmän	2 - 10/ha
Allmänt - rikligt	> 10/ha

Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-området

Rödlistade arter enligt artdatabankens rödlista 2020 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). Arter som anses livskraftiga placeras i LC (Least Concern; livskraftig). F= fridlyst art, ÅGP= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet.

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annat fakta
Kärlväxter	Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN
Kärlväxter	Bergjohannesört	<i>Hypericum montanum</i>	NT
Kärlväxter	Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	F
Kärlväxter	Desmeknopp	<i>Adoxa moschatellina</i>	NT
Kärlväxter	Hålnunneört	<i>Corydalis cava</i>	NT
Kärlväxter	Klofibbla	<i>Crepis tectorum</i>	NT
Kärlväxter	Kärrnäva	<i>Geranium palustre</i>	EN, F
Kärlväxter	Lundäxing	<i>Dactylis polygama</i>	EN
Kärlväxter	Revig blodrot	<i>Potentilla anglica</i>	VU
Kärlväxter	Sankt Pers nycklar	<i>Orchis mascula</i>	F
Kärlväxter	Skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR
Kärlväxter	Skogssvingel	<i>Drymochloa sylvatica</i>	NT
Kärlväxter	Smävänderot	<i>Valeriana dioica</i>	VU
Kärlväxter	Sydspärgel	<i>Spergula arvensis subsp. arvensis</i>	NT
Kärlväxter	Tistelsnyltrot	<i>Orobanche reticulata</i>	EN, F
Kärlväxter	Äkta ängsnycklar	<i>Dactylorhiza incarnata var. incarnata</i>	F
Kärlväxter	Ängsnycklar	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	F
Lavar	Bokvårtlav	<i>Pyrenula nitida</i>	NT
Lavar	Stiftklotterlav	<i>Opegrapha vermicellifera</i>	NT
Svampar	Balsamvaxskivling	<i>Hygrophorus poëtarum</i>	VU
Svampar	Bananspindling	<i>Cortinarius nanceiensis</i>	VU
Svampar	Blek fingersvamp	<i>Ramaria pallida</i>	NT
Svampar	Blå lökspindling	<i>Cortinarius caeruleus</i>	VU
Svampar	Bokspindling	<i>Cortinarius anserinus</i>	NT
Svampar	Druvfingersvamp	<i>Ramaria botrytis</i>	NT
Svampar	Fjällig spindling	<i>Cortinarius humicola</i>	VU

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Svampar	Fläckfingersvamp	<i>Ramaria sanguinea</i>	VU
Svampar	Fläckig saffransspindling	<i>Cortinarius alcalinophilus</i>	VU
Svampar	Grå kantarell	<i>Craterellus cinereus</i>	NT
Svampar	Grönfjällig fjällskivling	<i>Lepiota grangei</i>	VU
Svampar	Gulprickig vaxskivling	<i>Hygrophorus chrysodon</i>	NT
Svampar	Hartsticka	<i>Ganoderma pfeifferi</i>	EN
Svampar	Jättekamskivling	<i>Amanita ceciliae</i>	NT
Svampar	Jättespindling	<i>Cortinarius praestans</i>	NT
Svampar	Klibbkremla	<i>Russula viscida</i>	NT
Svampar	Korpnopping	<i>Entoloma corvinum</i>	NT
Svampar	Liten rävspindling	<i>Cortinarius pseudovulpinus</i>	EN
Svampar	Lundfingersvamp	<i>Ramaria krieglsteineri</i>	NT
Svampar	Lundvaxskivling	<i>Hygrophorus nemoreus</i>	NT
Svampar	Mjölrodskivling	<i>Entoloma prunuloides</i>	NT
Svampar	Muskotspindling	<i>Cortinarius phaeosmus</i>	NT
Svampar	Praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT
Svampar	Rodnande musseron	<i>Tricholoma orirubens</i>	VU
Svampar	Rävspindling	<i>Cortinarius vulpinus</i>	NT
Svampar	Rödbrun bokvaxskivling	<i>Hygrophorus unicolor</i>	NT
Svampar	Saffransfingersvamp	<i>Ramariopsis crocea</i>	VU
Svampar	Saffransspindling	<i>Cortinarius olearioides</i>	NT
Svampar	Scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT
Svampar	Silkesslidskivling	<i>Volvariella bombycina</i>	VU
Svampar	Silkesspindling	<i>Cortinarius turgidus</i>	VU
Svampar	Skarp rökriska	<i>Lactarius acris</i>	NT
Svampar	Skillerticka	<i>Inonotus cuticularis</i>	VU
Svampar	Stenticka	<i>Polyporus tuberaster</i>	NT
Svampar	Sydlig sotticka	<i>Ischnoderma resinosum</i>	NT
Svampar	Taggfjällskivling	<i>Echinoderma echinaceum</i>	NT
Svampar	Violfingersvamp	<i>Ramariopsis pulchella</i>	VU
Insekter	<i>Atheta pfaundleri</i>	<i>Atheta pfaundleri</i>	DD
Insekter	Bokantennmal	<i>Nematopogon adansoniiellus</i>	VU
Insekter	Boktigerfluga	<i>Temnostoma meridionale</i>	NT
Insekter	Ekbrunbagge	<i>Hypulus quercinus</i>	NT
Insekter	Lång dvärgbomfluga	<i>Neoscia annexa</i>	NT
Insekter	Matt starrbock	<i>Plateumaris rustica</i>	NT
Insekter	Mindre linjejordloppa	<i>Longitarsus parvulus</i>	NT
Insekter	Mindre strömvapenfluga	<i>Oxycera nigricornis</i>	VU
Insekter	Sexfläckig blombock	<i>Anoplodera sexguttata</i>	NT
Insekter	Smalbent hårmygga	<i>Bibio venosus</i>	NT

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Insekter	Sotnätfjäril	<i>Melitaea diamina</i>	NT
Insekter	Strömvapenfluga	<i>Oxycera fallenii</i>	VU
Insekter	<i>Synchita variegata</i>	<i>Synchita variegata</i>	NT
Insekter	<i>Syntormon fuscipes</i>	<i>Syntormon fuscipes</i>	EN
Blötdjur	Tjockskalig målarmussla	<i>Unio crassus</i>	EN, B2, ÅGP, F
Groddjur	Mindre vattensalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	F
Groddjur	Vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>	F
Fåglar	Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT
Fåglar	Blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>	NT
Fåglar	Bläsand	<i>Mareca penelope</i>	VU
Fåglar	Brunand	<i>Aythya ferina</i>	EN
Fåglar	Drillsnäppa	<i>Actitis hypoleucos</i>	NT
Fåglar	Entita	<i>Poecile palustris</i>	NT
Fåglar	Gravand	<i>Tadorna tadorna</i>	NT
Fåglar	Gråkråka	<i>Corvus corone cornix</i>	NT
Fåglar	Gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	VU
Fåglar	Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN
Fåglar	Grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT
Fåglar	Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	NT
Fåglar	Hussvala	<i>Delichon urbicum</i>	VU
Fåglar	Kricka	<i>Anas crecca</i>	VU
Fåglar	Kråka	<i>Corvus corone</i>	NT
Fåglar	Kungsfiskare	<i>Alcedo atthis</i>	VU
Fåglar	Mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	NT
Fåglar	Rapphöna	<i>Perdix perdix</i>	NT
Fåglar	Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	NT
Fåglar	Rörsångare	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	NT
Fåglar	Skrattmås	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	NT
Fåglar	Smådopping	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	NT
Fåglar	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT
Fåglar	Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU
Fåglar	Strandskata	<i>Haematopus ostralegus</i>	NT
Fåglar	Svart stork	<i>Ciconia nigra</i>	RE
Fåglar	Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT
Fåglar	Tornseglare	<i>Apus apus</i>	EN
Fåglar	Vaktel	<i>Coturnix coturnix</i>	NT
Fåglar	Vit stork	<i>Ciconia ciconia</i>	EN
Fåglar	Ärtsångare	<i>Curruca curruca</i>	NT
Däggdjur	Vattenfladdermus	<i>Myotis daubentonii</i>	F

Bilaga 5, Bevarandemål med fördjupade beskrivningar

I denna bilaga presenteras bevarandemål med fördjupade beskrivningar för naturtyper och arter med limnisk anknytning samt motivering till val av fördjupade beskrivningar, inom Natura 2000-området Rövarekulan (SE0430097).

Mindre vattendrag (3260)

Bevarandemål	Fördjupad beskrivning	Motiv till fördjupad beskrivning
Arealen av mindre vattendrag (3260) ska vara minst 1,6 hektar och ska utökas till minst 1,7 hektar i takt med att utvecklingsmarken mot naturtypen uppnår tillräckligt höga värden för att naturtypsklassas.	Ej aktuellt.	Ej aktuellt.
Vattenkvaliteten ska vara gynnsam för typiska och utpekade arter.	Se fördjupade beskrivningar av bevarandemål för tjockskalig målarmussla.	Ej aktuellt.
Naturtypen ska präglas av naturliga eller naturlika vattenståndsvariationer och flöden, vilket innebär att svämplan ska översvämmas regelbundet, och att processer med naturlig erosion och sedimentation i vattendraget och dess svämplan upprätthålls.	Naturliga eller naturlika vattenståndsvariationer med regelbunden översvämning av svämplan skapar en variation av strand- och bottenmiljöer med förutsättning att hysa rik biologisk mångfald. För tjockskalig målarmussla krävs tillräcklig strömhastighet för syresättning av musselbottnar och för att undvika igenslamning eller pålagring av dessa bottnar. Enligt Länsstyrelsens bedömning motsvarar detta som lägst god status för den hydromorfologiska kvalitetsfaktorn <i>Hydrologisk regim i vattendrag</i> med avseende på de underliggande parametrarna <i>Specifik flödesenergi, Volymavvikelse, Avvikelse i flödets förändringstakt och Vattenståndets förändringstakt</i> (HVMFS 2019:25) för vattenförekomsten Bråån: <i>Damm i Rolsberga-Källa</i> (MS_CD: WA88362826).	Fördjupad beskrivning formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.

Mindre vattendrag (3260)

Bevarandemål	Fördjupad beskrivning	Motiv till fördjupad beskrivning
Naturtypen ska präglas av naturliga eller naturliga vattenståndsvariationer och flöden, vilket innebär att svämplan ska översvämmas regelbundet, och att processer med naturlig erosion och sedimentation i vattendraget och dess svämplan upprätthålls.	De hydrologiska förhållandena i vattendraget och den långsiktiga förekomsten av livsmiljöer inom Natura 2000-området får inte försämrats över tid genom mänsklig påverkan på grundvattennivå, till exempel genom markavvattning eller vattenuttag i eller i anslutning till vattendraget.	Fördjupad beskrivning formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom det kan finnas tillståndsgivna verksamheter som redan medför en påverkan på grundvattennivån i området.
Det ska finnas god tillgång på lämpliga livsmiljöer för naturtypens typiska och utpekade arter inom naturtypen.	Vattendraget inom Natura 2000-området ska vara naturligt, eller så naturligt som möjligt med avseende på rätning och rensning, samt innehålla naturliga strukturer. För tjockskalig målarmussla ska det dels finnas god tillgång på strömmande till svagt strömmande vattendragssträckor med silt-, sand-, grus- eller stenbotten, dels substrat av tillräckligt djup för att musslorna ska kunna gräva ned sig vid behov. Vidare får musselbotten inte slammas igen eller pålagras i alltför betydande omfattning eftersom detta bidrar till igensättning av och syrebrist i bottenarna.	Fördjupad beskrivning formulerad för att bättre kunna bedöma vilka strukturer, funktioner och processer som fodras lokalt.
Det ska finnas god tillgång på lämpliga livsmiljöer för naturtypens typiska och utpekade arter inom naturtypen.	Enligt Länsstyrelsens bedömning får inte mängden död ved i eller i anslutning till vattendraget minska över tid inom Natura 2000-området. Död ved kan dock, efter samråd med förvaltaren, behöva justeras om det föreligger en risk för skada på ekonomiska eller rekreationella värden, till exempel om brötbildning orsakar översvämning av jordbruksmark.	Fördjupad beskrivning formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom parametern <i>Död ved i vattendrag</i> inte alltid kan bedömas vid statusklassning på grund av kunskapsbrist.

Mindre vattendrag (3260)

Bevarandemål	Fördjupad beskrivning	Motiv till fördjupad beskrivning
<p>Det ska finnas kontakt mellan vattendraget och dess omgivning samt funktionella kantzoner jämte vattendraget, med träd-, busk- och örtvegetation som erbjuder beskuggning, nedfallande organiskt material samt stabiliserande och filtrerande funktioner.</p>	<p>Inom Natura 2000-området ska det finnas effektiva passager för djur, växter och organiskt material till omgivande svämplan med funktionella kantzoner utmed vattendraget. För tjockskalig målarmussla ska det finnas beskuggning för att minska vattenvegetation och därmed sedimentation. Bedömningen är även att mängden träd och buskar i kantzoner inte får minska över tid inom Natura 2000-området.</p>	<p>Fördjupad beskrivning formulerad för att bättre kunna bedöma vilka strukturer, funktioner och processer som fordras lokalt.</p>
<p>Det ska inte finnas några konstruerade vandringshinder som medför negativ påverkan på naturtypen, dess typiska eller utpekade arter, varken i Bråån eller i anslutande vattensystem.</p>	<p>Det ska finnas effektiva passager för djur, växter och organiskt material till anslutande vattensystem. För tjockskalig målarmussla och dess värdarter ska det finnas fria vandringsvägar inom vattendraget, mellan vattendraget och havet samt till delar av vattensystemet där arten förekommer eller förekom tidigare. Eftersom naturtypen är ett prioriterat bevarandevärde är målet att samtliga vandringsbenägna fiskarter enligt referensförhållandet ska kunna vandra i upp- och nedströms riktning, i synnerhet för att typiska och utpekade arter ska kunna finnas i livskraftiga populationer. Enligt Länsstyrelsens bedömning motsvarar detta som lägst hög status för parametern <i>Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning</i> (HVMFS 2019:25) för vattenförekomsten <i>Bråån: Damm i Rolsberga-Källa</i>.</p>	<p>Fördjupad beskrivning formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.</p>

Mindre vattendrag (3260)

Bevarandemål	Fördjupad beskrivning	Motiv till fördjupad beskrivning
Vattendraget ska hysa en naturlig artsammansättning utan inverkan av främmande arter eller främmande fiskstammar.	Länsstyrelsens bedömning är att för vattensystemet främmande arter eller fiskstammar inte får introduceras eller förstärkas om de riskerar att negativt påverka utpekade eller typiska arter i Natura 2000-området. Bedömningen är även att förekommande främmande arter och/eller främmande fiskstammar inte får inverka negativt på artsammansättning eller variation av arter genom exempelvis ändrade konkurrensförhållanden, genetik och smittspridning. Signalkräfta i Bråån hanteras inom ramen för ett hanteringsprogram (Havs- och vattenmyndighetens rapport 2020:27).	Fördjupad beskrivning formulerad som ett icke-försämringskrav eftersom det tidigare kan ha skett tillståndsgivna utsättningar av för vattensystemet främmande arter och/eller främmande fiskstammar som redan kan medföra en påverkan på fisksamhälle och/eller bottenfauna i området.
De typiska arterna öring och elritsa ska förekomma allmänt till rikligt i naturtypen inom Natura 2000-området.	Enligt Länsstyrelsens bedömning motsvarar de typiska arternas krav på sina livsmiljöer som lägst god status med avseende på den biologiska kvalitetsfaktorn Fisk (HVMFS 2019:25) för vattenförekomsten Bråån: Damm i Rolsberga-Källa. Bedömningen är även att det ska finnas som minst 2 typiska arter i genomsnitt per elfiskelokal som bedöms lämplig.	Fördjupad beskrivning formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.
Den typiska arten tjockskalig målarmussla (tillika Natura 2000-art) ska finnas i livskraftig population inom Natura 2000-området.	Se fördjupade beskrivningar av bevarandemål för tjockskalig målarmussla.	Ej aktuellt.

Svämlövskog (91E0)

Bevarandemål	Fördjupad beskrivning	Motiv till fördjupad beskrivning
Arealen svämlövskog (91E0) ska vara minst 6,6 ha.	Ej aktuellt.	Ej aktuellt.
Naturtypen ska präglas av naturlig eller naturlig hydrologi och grundvattennivå, vilket leder till en variation i markfuktighet som påverkar skogens interna dynamik och strukturer.	Det ska finnas naturliga eller naturliga vattenståndsvariationer i vattendraget som innebär att naturtypen översvämmas regelbundet och säsongvis torkar ut, vilket skapar störningar som gynnar biologisk mångfald. Svämlövskogen ska även vara fri från diken och andra ingrepp med avvattande effekter, och det ska finnas alluviala avlagringar som vid lågvattenföring är väl dränerade. Bedömningen är även att svämlövskog behöver översvämmas uppskattningsvis 25 dagar årligen tidigt under vegetationsperioden för att hålla undan föryngring av gran samt upprätthålla den störning som behövs för att bevara svämlövskogens biologiska mångfald	Fördjupad beskrivning formulerad för att bättre kunna bedöma vilka processer och funktioner som fordras lokalt.
Klibbal med inslag av björk och ädellövträd, främst ask, ska utgöra ett dominerande inslag i svämlövskogen.	I svämlövskogen ska lövträd såsom al, ask och björk, men även ädellövträd utgöra mer än 50 % av grundytan, och gran ska inte utgöra mer än 5 % av grundytan. Klibbal och ask är de vanligaste trädslagen i svämlövskogar i södra Sverige. Enligt Länsstyrelsens bedömning får antalet "smala träd" av gran (diameter mindre än 15 cm) var som mest 10 stycken per hektar.	Fördjupad beskrivning formulerad utifrån rådande kunskapsläge (Naturvårdsverkets Manual för uppföljning av skog, version 4.0).

Svämlövskog (91E0)

Bevarandemål	Fördjupad beskrivning	Motiv till fördjupad beskrivning
Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av följande träddarter: klibbal, björk och ask.	Enligt Länsstyrelsens bedömning ska antalet gamla träd (grova träd och tunna senvuxna träd) minst motsvara 5 träd per hektar.	Ej aktuellt.
Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Följande strukturer/substrat ska finnas: gamla träd, levande träd med döda träddeklar, liggande död ved och högstubbar, stående döda eller liggande träd.	Enligt Länsstyrelsens bedömning ska antalet gamla träd (grova träd och tunna senvuxna träd) minst motsvara 5 träd per hektar.	Ej aktuellt.
De för naturtypen typiska arterna majbräken, bäckbräsma, lundvårlök, springkorn, bandpraktmossa, mindre hackspett (NT) och stjärtmes ska förekomma allmänt till rikligt inom naturtypen i Natura 2000-området.	Enligt Länsstyrelsens bedömning ska det finnas som minst 1 typisk art i genomsnitt per provyta.	Ej aktuellt.
Det ska finnas tillräckligt med substrat och strukturer för främst mossor, men även för epifytiska lavar och svampar, insekter och landmollusker.	I naturtypen ska det finnas både stående och liggande död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier, vilka ska sparas och inte avlägsnas från området. Död ved ska även finnas kontinuerligt i vattendraget. Död ved i vattendraget kan dock, efter samråd med förvaltaren, behöva justeras om det föreligger en risk för skada på ekonomiska eller rekreationella värden, till exempel om brötbildning orsakar översvämning av jordbruksmark. Enligt Länsstyrelsens bedömning ska den uppmätta volymen död ved motsvara minst 5–15 m ³ per hektar.	Fördjupad beskrivning formulerad utifrån rådande kunskapsläge (Naturvårdsverkets Manual för uppföljning av skog, version 4.0).

Tjockskalig målarmussla (1032)

Bevarandemål	Fördjupad beskrivning	Motiv till fördjupad beskrivning
Tjockskalig målarmussla (1032) ska finnas i en livskraftig population inom Natura 2000-området.	Enligt Länsstyrelsens bedömning innebär livskraftig population av tjockskalig målarmussla att mer än 20% av musslorna är mindre än 50 mm, att mer än 0% av musslorna är mindre än 30 mm samt att det totala antalet individer är större än 500.	Fördjupad beskrivning formulerad utifrån rådande kunskapsläge (PM från Naturhistoriska riksmuseet 2008:2).
Naturtypen mindre vattendrag (3260) som utgör livsmiljö för tjockskalig målarmussla ska ha fullgod bevarandestatus enligt formulerade bevarandemål.	Se fördjupade beskrivningar av bevarandemål för mindre vattendrag (3260).	Ej aktuellt.
Naturtypen mindre vattendrag (3260) som utgör livsmiljö för tjockskalig målarmussla ska ha fullgod bevarandestatus enligt formulerade bevarandemål.	Den långsiktiga förekomsten av tjockskalig målarmussla i ett vattendrag förutsätter en väl fungerande föryngring, vilket i sin tur fordrar en tillräckligt god vattenkvalitet, där bland annat försurande och syretärande ämnen, bekämpningsmedel och andra miljögifter, samt grumlande och igenslammande partiklar utgör hot. Enligt Länsstyrelsens bedömning motsvarar den tjockskaliga målarmusslans krav på vattenkvalitet som lägst god status för den biologiska kvalitetsfaktorn <i>Påväxt-kiselalger</i> , den fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorn <i>Näringsämnen</i> , och den fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorn <i>Förurning</i> (HVMFS 2019:25) för vattenförekomsten <i>Bråån: Damm i Rolsberga-Källa</i> . Bedömningen är även att andelen missbildade kiselalgsskal inte bör överstiga 1 % samt inte får överstiga 2 %.	Fördjupad beskrivning formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.

Tjockskalig målarmussla (1032)

Bevarandemål	Fördjupad beskrivning	Motiv till fördjupad beskrivning
Naturtypen mindre vattendrag (3260) som utgör livsmiljö för tjockskalig målarmussla ska ha fullgod bevarandestatus enligt formulerade bevarandemål.	Den långsiktiga förekomsten av tjockskalig målarmussla i ett vattendrag förutsätter en väl fungerande föryngring, vilket i sin tur fordrar tillräckligt hög täthet av lämplig värdfisk. Enligt Länsstyrelsens motsvarar den tjockskaliga målarmusslans krav på värdfiskarter som lägst god status för den biologiska kvalitetsfaktorn Fisk (HVMFS 2019:25) för vattenförekomsten Bråån: Damm i Rolsberga-Källa.	Fördjupad beskrivning formulerad för att bättre kunna bedöma uppfyllelsen av ett bevarandemål genom att relatera till vattenförvaltningen och bedömningsgrunderna.

Bevarandeplan för Rövarekulan

Syftet med Natura 2000-området Rövarekulan i Hörby kommun är att bevara den bevara Bråån och de omgivande ädellöv- och svämlövskogarna, betesmarkerna samt Natura 2000-arten tjockskalig målarmussla.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000-området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane